

Вінницький національний технічний університет
Кафедра підприємництва, логістики та менеджменту
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ
(вибірковий)

I (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітня програма **Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**
Спеціальність **076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**

Мова викладання: **українська**

Семестр – **5**

Кредитів ЕКТС – **6**

Лекцій – 45 год. (денна форма)

Практичних – 45 год. (денна форма)

Самостійна робота – 90 год. (денна форма)

Вид контролю: **іспит**

Передумови для вивчення дисципліни. Дисципліна «Економічний аналіз» базується на знаннях студентів з дисциплін «Економічна теорія», «Економіка і фінанси підприємства», «ОНДР». Ця дисципліна безпосередньо пов'язана і доповнює таку дисципліну як «Бухгалтерський облік та оподаткування», а також дає теоретичні і практичні знання для написання бакалаврської дипломної роботи.

Мета дисципліни "Економічний аналіз" – формування в студентів аналітичного творчого мислення шляхом опанування теоретичних основ економічного аналізу і набуття навичок, необхідних у практичній роботі.

Компетентності:

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

Результати навчання:

1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

основних показників діяльності.

Тематика

Змістовий модуль 1. Економічний аналіз

Тема 1 Зміст, предмет і завдання економічного аналізу

Тема 2. Методологія економічного аналізу

Тема 3. Аналіз виробництва і реалізації продукції

Тема 4. Аналіз забезпечення і ефективності використання виробничих ресурсів підприємства

Тема 5. Аналіз собівартості продукції та витрат на виробництво

Змістовий модуль 2. Фінансовий аналіз

Тема 6. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу

Тема 7. Показники та оцінка фінансового стану підприємства

Тема 8. Аналіз майна підприємства

Тема 9. Аналіз стану та ефективності використання основних засобів та нематеріальних активів

Тема 10. Аналіз стану та використання оборотних активів підприємства

Тема 11. Аналіз вхідних і вихідних грошових потоків

Тема 12. Аналіз і оцінка платоспроможності та ліквідності підприємства

Тема 13. Аналіз і прогнозування можливого банкрутства підприємства

Тема 14. Аналіз і оцінка фінансової стійкості підприємства

Тема 15. Аналіз капіталу підприємства

Тема 16. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства

Тема 17. Аналіз ділової активності підприємства

Тема 18. Комплексний фінансовий аналіз прибутковості (рентабельності) підприємства

Теми семінарських занять – навчальним планом не передбачені

Теми практичних занять

1. Зміст, предмет і завдання економічного аналізу

2. Методологія економічного аналізу

3. Аналіз виробництва і реалізації продукції
4. Аналіз забезпечення і ефективності використання виробничих ресурсів підприємства
5. Аналіз собівартості продукції та витрат на виробництво
6. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу
7. Показники та оцінка фінансового стану підприємства
8. Аналіз майна підприємства
9. Аналіз стану та ефективності використання основних засобів та нематеріальних активів
10. Аналіз стану та використання оборотних активів підприємства:
11. Аналіз вхідних і вихідних грошових потоків
12. Аналіз і оцінка платоспроможності та ліквідності підприємства
13. Аналіз і прогнозування можливого банкрутства підприємства
14. Аналіз і оцінка фінансової стійкості підприємства
15. Аналіз капіталу підприємства.
16. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства
17. Аналіз ділової активності підприємства.

Методи навчання та техніки, які будуть використовуватись

Основними методами навчання є:

- лекція-візуалізація;
- навчальна дискусія;
- презентація;
- спільні розробки;
- обговорення ситуаційного завдання;
- інтерактивні методи;
- консультації.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання представлені у вигляді задач, тестів, творчих завдань. Передбачено виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях та у вигляді домашніх завдань.

Студенти денної та заочної форми навчання виконують курсову роботу. Метою написання курсової роботи є закріплення і поглиблення теоретичних знань з курсу, вміння застосовувати їх для вирішення конкретних практичних задач, придбання навичок роботи з науковою літературою, даними фінансової звітності суб'єктів господарювання.

Тематика курсових робіт розроблена у відповідності із навчальною програмою, і передбачає комплексне дослідження фінансово-економічного стану об'єкта дослідження. Вихідними даними для виконання роботи є фінансова звітність та інша інформація конкретного діючого суб'єкта господарювання. Цю інформацію студент збирає самостійно.

Контроль

Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється систематичний поточний контроль знань, наприкінці вивчення курсу передбачається підсумковий контроль. Контроль знань студентів здійснюється на практичних заняттях. Поточний контроль організовано у формі вибіркового усного опитування та виконання практичних завдань. Модульний контроль організовано у формі стандартизованого опитування за теоретичними питаннями, виконанням практичних завдань та тестовими завданнями. Оцінювання рівня виконання індивідуальної роботи робиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі доповіді. Підсумковий контроль передбачає складання іспиту.

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання

Модуль 1		Модуль 2	
Практичні заняття	Бали	Практичні заняття	Бали
Тема 1 (задачі, прак.завдання)	3	Тема 8 (задачі, прак.завдання)	3
Тема 2 (задачі, прак.завдання)	3	Тема 9 (задачі, прак.завдання)	3
Тема 3 (задачі, прак.завдання)	3	Тема 10 (задачі, прак.завдання)	3
Тема 4 (задачі, прак.завдання)	3	Тема 11 (задачі, прак.завдання)	3
Тема 5 (задачі, прак.завдання)	3	Тема 12 (задачі, прак.завдання)	3
Тема 6 (задачі, прак.завдання)	4	Тема 13 (задачі, прак.завдання)	4
Тема 7 (задачі, прак.завдання)	3	Тема 14 (задачі, прак.завдання)	3
Колоквіум 1(тести)	15	Колоквіум 2(тести)	16
Сума за модуль 1	37	Сума за модуль 1	38
Екзамен – 25 балів			
Сума за семестр 100 балів			

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів

Рівень компетентності	За нац. шкалою	За шкалою ЕКТС	Критерії оцінювання
IV Високий (творчий) «5»	відмінно	A	90-100б. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; виявлено глибокі знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці, сформовано необхідні практичні навички проведення аналізу господарської діяльності підприємства, вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і приймати обґрунтовані рішення стосовно управління їх фінансово-господарським станом; усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
III Достатній (конструктивний) «4»	добре «4+»	B	82-89б. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; сформовано вміння викладати основні ідеї щодо знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.

	добре «4»	C	75-816. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин. Вміння викладати базові ідеї у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо; усі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками.
II Середній (репродуктивний) «3»	задовільно «3+»	D	64-746. Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, виявлено знання та розуміння основних положень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
	задовільно «3»	E	60-636. Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання завдань не виконано або якість виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального.
I Низький «2»	«незадовільно з можливістю повторного складання «2»	FX	35-596. Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
	«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни «2»	F	0-346. Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів за видами робіт

Рівень компетентності	За нац. шкалою	Критерії оцінювання		
		Усна доповідь	Практичне завдання	Колоквіум (тести)
IV Високий (творчий) «5»	відмінно	3 б.: здобувач повністю розкрив суть питання, надав правильне теоретичне тлумачення визначенням та категоріям.	5 б.: виставляється при правильному та безпомилковому виконанні з поясненням і коментуванням отриманих результатів	14-15(16) б.: 90-100% правильних відповідей
III Достатній (конструктивний) «4»	добре	2 б.: здобувач розкрив суть питання, але у відповіді допущені неправильні обґрунтування окремих положень.	3-4 б.: при правильному і безпомилковому виконанні завдання, але без пояснень, при відсутності або помилкових коментарях до отриманих результатів	12-13 б.: 75-89% правильних відповідей
II Середній (репродуктивний) «3»	задовільно	1 б.: здобувач не розкрив питання, але брав участь в обговоренні питань	1-2 б.: виставляється, якщо при виконанні допущені помилки, виявлено недостатнє знання й розуміння	9-11 б.: 60-74% правильних відповідей
I Низький	незадовільно	0 б.: за повну відсутність відповіді	0 б.: виставляється у випадку, якщо завдання не виконано взагалі	0-8 б.: 0-59% правильних відповідей

«2»				
-----	--	--	--	--

Політика курсу

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень «Кодекс етики ВНТУ», «Положення про академічну доброчесність студентів та науково-педагогічних працівників ВНТУ», «Положення про рейтингову систему оцінювання досягнень студентів у ВНТУ» та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Базові інформаційні ресурси

1. Андреева Г.І. Економічний аналіз: Навч.-метод. посіб./ Г.І. Андреева. – К.: Знання, 2008. – 263с.
2. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: Навч. посіб./Б.Є. Грабовецький. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256с.
3. Економічний аналіз: Навч. посібник/В.М. Серединська, О. М. Загородна, Р. В. Федорович. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2010. – 624 с.
4. Кіндрацька І.І. Економічний аналіз: Теорія і практика: Підручник/І. І. Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній; за ред. проф. А. Г. Загороднього – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: «Магнолія 2006», 2007. – 440 с.
5. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посібник/В. О. Мец. – К.: Вища школа, 2003. – 278 с.
6. Мошенський С.З. Економічний аналіз: Підручник /С.З. Мошенський, О.В. Олійник – 2-е вид. доп. і перероб. – Житомир: Рута, 2007. – 704с.
7. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник/П. Я. Попович. – 3-є вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 630 с.
8. Шевчук В. О. Аналіз господарської діяльності/В. О. Шевчук, О. В. Коновалова, В. П. Пантелеев. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2011. – 399 с.
9. Зянько В. В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум / В. В. Зянько, І. Ю. Єпіфанова. - Вінниця: ВНТУ, 2008.
10. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз: підручник / Г. О. Крамаренко ; Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. – Київ, 2008.
11. Фінансово-економічний аналіз: Підручник / Буряк П.Ю., Римар М.В., Бець М.Т. та ін. Під заг.ред. П.Ю. Буряка, М.В. Римара. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 528 с.
12. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — 2-ге вид., стереотип. — К.: МАУП, 2001. — 152 с: іл.
13. Деєва Н.М., Дедіков О.І. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 328 с.
14. Кучеренко Т.Є., Уланчук В.С., Шайко О.Г. Звітність підприємств: Підручник / За ред. В.С. Уланчука. – К.: Знання, 2008. – 492 с.
15. Хомин П.Я., Журавель Г.П. Звітність підприємств. – Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2006. – 656 с.

16. Салига С.Я., Дацій Н.В., Корецька С.О., Нестеренко Н.В., Салига К.С. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 210 с.
17. Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
18. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз.: Навчальний посібник. – 2-ге вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2007. – 592 с.
19. Шморгун Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 528 с.
20. Старостенко Г.Г., Мірко Н.В. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 224 с.
21. Економічний аналіз: Навч. посіб./За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г.Чумаченко. – К.: КНЕУ, 2001. – 540с.
22. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. посіб. – К.: Т-во „Знання”, КОО, 2000.- 378с.
23. Бутинець Ф.Ф., Мних Є.В., Олійник О.В. Економічний аналіз. Практикум: Навч. посібник для студентів вузів, - Житомир: ЖІТІ, 2000. – 413 с..
24. Бандурка А.М., Червяков І.М., Посылкина О.А. Финансово-экономический анализ: Учебник.- Харьков, 1999. – 487 с.
25. Фінансова діяльність підприємств / О. М. Бандурка та ін. — К.: Либідь, 1998. — 312 с.
26. Фінансовий аналіз та звітність. Частина 1 : навчальний посібник / Б. Є. Грабовецький, І. В. Шварц. – Вінниця : ВНТУ, 2011. - 154 с.
27. Фінансовий аналіз та звітність. Частина 2 : навчальний посібник / Б. Є. Грабовецький, І. В. Шварц. – Вінниця : ВНТУ, 2011. - 161 с.
28. Міністерство економіки України. Наказ № 14 „Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства” від 19.01.2006 (зі змінами, внесеними відповідно до Наказу Міністерства економіки № 81 від 06.03.2006).
29. Iavorska Tetiana. Economic analysis of small business activities in agrarian production /Tetiana Iavorska // Acta economica et informatica 1, Nitra, Slovaca Universitas Agriculturae Nitriae, 2009, s. 23–26.
30. Angappa Gunasekaran . Modelling and Analysis of Enterprise Information Systems IGI Publishing; Illustrated Edition, 2007.
31. Mckenzie, V. FT Guide to Using and Interpreting Company Accounts (The FT Guides) Paperback – Illustrated, 4 Dec. 2009/
32. Матеріали системи JetIQ.
33. www.rada.gov.ua
34. www.smida.gov.ua
35. www.liga.net